

Хамайко К. А.
студентка 4 курсу ФСП НТУУ «КПІ»,
Науковий керівник: Павленко І. В.,
к.ю.н., доцент кафедри публічного права ФСП НТУУ «КПІ»

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ЗБРОЇ: КРОК ДО ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ЧИ ШЛЯХ ДО СВАВІЛЛЯ

Не так давно нашу країну сколихнуло збройне протистояння на Майдані. Як не крути, але саме воно і послугувало розвиткові воєнного конфлікту на Донбасі. Все частіше постає питання щодо забезпечення власної безпеки і тримання зброї у громадян на законних підставах. Виникла проблема чорного ринку зброї, адже десятки сотень одиниць числяться «зниклими» і в той же час цікавим є той факт, що придбати автомат Калашникова, наприклад, можна без пред'явлення будь-яких документів через мережу Інтернет.

Зима 2013-2014 років однозначно змінила ментальність українців в аспекті забезпечення особистої безпеки. Як показали події цього періоду, населенню України важко відстоювати своє з палками, битами і бруківкою в руках, якщо опонентом виступають спеціально навчені вояки озброєні АК-74 і снайперськими гвинтівками.

Так чи потрібна легалізація зброї нашій країні? Стане цей крок таким, що наблизить нас до безпечного життя, чи навпаки призведе до дестабілізації криміногенної ситуації?

Право на необхідну оборону є природним і невід'ємним, абсолютним правом людини. Це означає, що всі інші особи не можуть перешкоджати громадянину в законному здійсненні права на необхідну оборону. Іншими словами, кожен громадянин має право на необхідну оборону незалежно від можливості звернутися за допомогою до органів влади або службових осіб для попередження або припинення можливого посягання. Необхідна оборона – це дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, котра захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони. [1] Порядок володіння, застосування і придбання засобів, котрі можуть бути використані для самозахисту, регулюється Постановою Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» [2], а також Постановою КМ України «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої і дратівної дії». [3] У відповідності до законодавства зброю класифікують на військову, службово-штатну, цивільну (мисливську, для самооборони, сигнальну, колекційну), холодну (ніж, кастети, біти), учбову (імітаційну). Також зброю класифікують на травматичну, вогнепальну, газову і пневматичну. До окремої групи належать спецзасоби: упаковки з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії (газові балончики) і газові пістолети і револьвери та патрони до них калібру 6, 8 і 9 міліметрів, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії. [3] На інші види легалізованої зброї (травматична, пневматична, газові пістолети, мисливські рушниці) громадянам необхідно отримувати спеціальний дозвіл. Варто зазначити, що використовувати травматичну зброю дозволено лише деяким категоріям населення, а саме: працівникам суду, МВС, прокуратури, СБУ, податкової міліції, народним депутатам, журналістам, військовослужбовцям (крім строкової служби), членам громадських формувань, котрі виконують функцію охорони громадського порядку, а також учасникам кримінального провадження в окремих випадках. [4]

Виходячи з наведеного вище, простим громадянам легально захищати себе, сім'ю і майно дуже складно. Можна вдаватися до нелегальних методів, наприклад, скористатися чисельними пропозиціями чорного ринку, або ж прикласти максимум зусиль, щоб закон про легалізацію зброї був прийнятий. У разі прийняття такого закону, Україна стане в один ряд з такими країнами, як США, Швейцарія, Грузія, Литва, Латвія, Естонія, Молдова, Німеччина, Італія, Польща та інші.

Якщо вірити статистиці, то всього 3, 8% українців вважає, що в Україні потрібно дозволити вільно купувати зброю. При цьому 45, 4% жителів висловлюються за таку витівку категорично проти. Про це свідчать результати опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення. [7]

21 березня 2014 року на сайті ВО «Свобода» був опублікований проект Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси» [5, електронний ресурс], який пізніше був внесений в Верховну Раду, але з незрозумілих причин далі справа не просунулася. Також аналогічний проект закону було розроблено юристами Правого Сектору за допомогою неназваних народних депутатів і передано на розгляд до Верховної Ради. Не можна не згадати громадський проект Закону України «Про зброю» [6]. Тобто, реальна підтримка прийняття закону в парламенті є, що нашоєхує на позитивні сподівання.

Звісно, існує багато міфів щодо цієї теми, які можна розглядати як за, так і проти легалізації. Тому питання отримання зброї кожен має поставити особисто перед собою. Населення України мало інформоване в таких питаннях, тому владні структури, в першу чергу, мають донести в маси відомості щодо плюсів і мінусів володіння і користування зброєю. Якщо ж свідомість громадян буде готовою до таких змін, то прийняття нового закону «Про зброю» може стати поштовхом до зміцнення безпеки населення і кроком до демократизації суспільства.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III
2. Постанова Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17.06.1992 р. № 2471-XII / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2471-12>
3. Постанова КМ України «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої і дратівної дії» від 07.09.1993 р. № 706 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/706-93-%D0%BF>
4. Наказ МВС України № 379 від 13 червня 2000 р. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0696-00>
5. Проект Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.svoboda.org.ua/dokumenty/zakony/048950/>
6. Проект Закону України «Про зброю» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zbroya.info/uk/kb/zmist>
7. Газета «Дзеркало тижня. Україна» <http://gazeta.zn.ua/> [електронний ресурс] – Режим доступу: http://dt.ua/UKRAINE/legalizuvati-zbroyu-v-ukrayini-hochut-menshe-4-ukrayinciv-opituvannya-160567_.html